

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 233 (3395) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Csak ma vagy holnap kezdődik a moszkvai értekezlet

Eden és Hull útban vannak Moszkva felé — Hajnalban légiiradó volt Londonban

Pénteken tartja első érdemleges ülését az országgyűlés mindkét háza

Az Új Nemzedék írja: A képviselőház első érdemleges ülése pénteken délelőtt 10 órákor lesz, amikor Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter beterjeszti a jövő évi költségvetést és elmondja beszédét.

Pénteken a felsőház is ülést tart, szombaton pedig megválasztja az új elnökét.

Amszterdamból jelentik: (MTI) Mint az angol hírszolgálat jelenti, hétfőn hajnalban Londonban légiiradót rendeltek el. A légiiradó alatt megszólaltak a légvédelmi ágyúk is.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A brit hírszolgálat washingtoni jelentése szerint az Egyesült Államok szenátusának tengerészeti bizottsága jelentést adott ki, amely szerint az atlanti óceáni csata továbbra is nagy mértékben folyik és a helyzet óránként változik.

Ankarából jelentik: (MTI) A barri rádió szerint két német hadosztály érkezett Fiuméba, hogy a Balkánon negyszabású vállalkozást kezdjen.

A Pest írja: Zürichből közli a Pest különtudósítója az ideérkezett jelentések szerint a moszkvai hármasság külügyminiszteri értekezlet vagy még ma, vagy pedig kedden kezdődik.

Moszkva előre megkapta az angol-amerikai napirendi javaslatot

Erzerumból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A teheráni rádió szerint Eden és Hull külügyminiszter vasárnap Teheránba érkezett. Utban vannak Moszkva felé. Hullal együtt érkezett Irán fővárosába Harriman, az Egyesült Államok új moszkvai nagykövete. A teheráni rádió azt is közölte, hogy Eden tárgyal az iráni miniszterelnökkel.

Londonból jelentik: (B. T.) A Daily Telegraph diplomáciai munkatársa úgy értesül, hogy Moszkvában néhány nap alatt megkezdődik a külügyminiszterek első ülése. Az értekezlet napi-

rendjét Londonban a leg gondosabban előkészítették. Egyidejűen Washingtonban a brit javaslatokkal összeegyeztetett napirendi indítványt dolgoztak ki. A javaslatok kiterjednek valamennyi szövetségesek közötti kérdésre, a nyugatiakra és keletiekre, továbbá a politikai és katonai vonatkozásokra egyaránt. Az angol-amerikai napirendi javaslatot már előre az oroszok elé terjesztették. Az oroszok ennek alapján hajlandóknak nyilatkoztak valamennyi a javaslatban említett pontot megbeszélni.

Németország elleni közvetlen katonai rendszabályról döntenek (?)

London. (Bud. Tud.): Az egész angol ezítő külpolitikai főtárgya a moszkvai értekezlet. Általában azt hiszik, hogy a megbeszélést két részre osztják, úgy, hogy a politikai és katonai kérdéseket külön beszél meg és csak azután ül össze az egész értekezlet, hogy véglegesen határozzon. A Sunday Times úgy véli, hogy Moszkvában közvetlen katonai rendszabályokról döntenek Németország ellen, hogy nyugaton és keleten egyidőben hajtsanak végre hadműveletet a háború megrövidítése érdekében. Az Observer arról ír, hogy nemcsak Eden, hanem Hull is katonai tanácsadókkal utazik, ami által kiemelik az értekezlet rendkívüli fontosságát. Az Observer szerint a szövetségesek meg tudják érteni azt a türelmetlenséget, amelyet Moszkva tanúsít a második harter ügyében. A katonai kérdések

szorosan összefüggenek a politikaiakkal. — Nem árulunk el tehát semmi titkot. — írja a lap — ha megírjuk, hogy az oroszok nemcsak katonai kérdéseket akarnak megbeszélni, hanem politikaiakat is, amelyek a különféle harcstéren kialakuló helyzettel függenek össze.

Német légitvekenység Délanglia partvidéke felett

Amsterdam. (MTI.): Az angol hírszolgálat közli, hogy a légügyi minisztérium jelentése szerint a délangliai tengerpartvidék felett vasárnap hajnalban német légitvekenység volt. Néhány bomba is esett le és károk is keletkeztek.

Berlin. (MTI.): Az Interinf jelenti: A német haditengerészet egy nehéz moez-

szehordó ütege vasárnap estefelé három angol őrhajót lőtt a csatornán. Megfigyelték, hogy az egyiket találat érte. A brit hajók lövetésük idején South-Foreland közelében tartózkodtak.

Berlin. (MTI.): Az Interinf jelenti: A német tengerészeti haderő az Azov-tenger északi partjánál október 17-én éjjel szovjet állásokat lőtt Stefanovka-

ban és a város körül. Több jól célzott találat tüzeket és robbanásokat okozott a csapatokkal megrakott városban. A szovjet a tüzelést csak gyenge erővel viszonozta. A német járműveket nem érte találat.

Párizs. (MTI.): A Német TI jelenti: Az OFI jelentése szerint Pétain tábornagy államfő szoblaton a Loirevidék több polgármesterét fogadta, köztük a nantesi polgármestert, aki az államfő kérdéseire közölte, hogy Nantes kétharmadrésze elpusztult. 2700 ház részben vagy teljesen elpusztult. 65.000 ember bombáktól károkat szenvedett és százezer embert kilakoltattak. A st-nazariei polgármester közölte, hogy ez a város már nincs. Ezidőszerint csak ötezár élelmiszerjegyet adnak egy olyan városban, amelynek a háború előtt 45 ezer lakosa volt.

Vatikánvárosban továbbra is pápai katonaság vigyáz a rendre

Zürich. (MTI.) Chiassoból jelentik, hogy az olaszországi német főparancsnokság közli a következőket:

A pápa tevékenysége nem ütközik semmiféle akadályozásba. Közeledése a világ többi részével, valamint a Vatikán posta- és táviróösszeköttetése nem szenved korlátozást. A Szent Péter székesegyház látogatóinak ellenőrzését maga a Vatikán kezdte. Ezt az ellenőrzést a pápai gárda végzi. A német katonák csoportokban látogatják a híres műkinéseket, külön tolmács segítségével. A Vatikánvárosban továbbra is a pápai katonaság őrzi a rendet.

Zágrábból jelentik: (MTI) A Belgrádban megjelenő Zrkvni Zivot című görögkeletj szerb hitbuzgalmi lapban Anasztázus metropolita, a szerbiai orosz szinódus elnöke nagy cikket ír, amelyben élesen állást foglal a szeptember 12-én megválasztott Szegeius orosz pátriárka ügyében és a megválasztást nem ismeri el. Hangoztatja, hogy itt tisztán egy új szovjet erőszakos lépésről van szó, hiszen Sztalin maga jelölte ki Szegeiuszt és nem a kánonjognak megfelelő, szabályszerű módon választották meg.

130 ezer hindu halt meg eddig az éhínség következtében

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az egyik amerikai hírszolgálati iroda új delhij jelentése szerint a bengáliai éhínség következtében eddig 130.000 hindu halt meg. A hivatalos brit számok nem felelnek meg a valóságnak. Amery indiai miniszter jelentése szerint Bengáliában hetenként csak ezer ember hal éhen, a valóságban azonban magában Calcuttában is nagyobb az éhenpusztultak száma. A valóság az, hogy a hindu tartományokban hetenként 9000 éhhaláleset fordul elő. Calcuttában a bengáliai törvény-

hozás egyik tagja méltán nevezte a halál városának.

Zürichből jelentik: (MTI) Hivatalos közlés szerint a Svájcban élő emigránsok és menekültek száma 61.464.

Zürichből jelentik: (MTI) Az Exhange kairói jelentés szerint a Szabad Jugoszlávia Szervezet Tito partizánvezér nevében rádiófelhívást intézett az Egyesült Államokban élő jugoszlavokhoz, hogy az ott gyűjtött pénzen vegyennek gyógyszert és téliruhát, amit azután Roosevelt segítségével minél előbb juttassanak el hozzá.

Kozák csapatok tisztogató munkája Szerbiában

Zágrábból jelentik: (MTI) Belgrád jelentés szerint a szerbiai német hatóságok rendelkezése mindenkinél be kell jelentenie a német hatóságoknak, ha olasz katonai vagy birtokában vannak, vagy arról tudnak. A rendelkezés szerint 1800 menedéket juttatni katonai, vagy polgári ruhában bujkáló olasz személyeknek. Ezeket is azonnal jelenteni kell a német hatóságoknak. A rendelkezés ellen vetőket bizonyos esetek-

ben halálal büntetik.

Zágrábból jelentik: (MTI) A Deutsche Zeitung in Kroatien a Szerbiában működő kozákos csapatok tisztogatómunkájáról azt írja, hogy ahol megjelennek, mindenütt a legnagyobb ijedséggel fogadják őket a rendszavarak. A kozák lovasok követni tudják a bandákat a legeldugottabb helyekre is. A délkeleti helységeken a kozákok harcbarátossága igen mély benyomást keltett.

Aranykalászos gazdaavatás Székelyhídon

Kitűnő eredménnyel végződött az első kétéves tanfolyam — Unnepélyesen adták át 28 gazdának az aranykalászt

(Székelyhíd.) Országvezető áldásos hatással működnek a téli gazdasági iskolák. Most már az Ermelléken is megkezdte működését ez a kiváló intézmény. Székelyhídon 1941-ben nyitott meg a téli gazdasági iskola és most vasárnap délután zárult a kétéves tanfolyam, amely után megkapják a végzett gazdák az aranykalászt.

A székelyhídi záróünnepség miniszteri vizsgabiztos dr. Cziffra Kálmán főispán volt. A megjelent előkelőségek között ott láttuk gróf Stubenberg Józsefet, Papp Szász Lajos felsőházi tagot, Hagen Ferenc róm. kat. esperest, Szabó Zoltán református esperest, Nadányi Pál felsőházi tagot, dr. Nadányi Péter főszolgabíró, dr. Südi Tibor közjegyzőt, Bóniss Elemér érkezőkúti földbirtokost, Bodnár Sándor bihariórszégi földbirtokost, Gönczy Sándor mérnököt, Bóniss Ferenc érolasi földbirtokost, az EMGE nagyváradi kirendeltsége részéről Gimesi Gyula végzett gazdát.

Az ünnepség a magyar Hiszekegygyel kezdődött, amey után dr. Csorba József igazgató üdvözölte dr. Cziffra Kálmán vizsgabiztos és ismertette az intézett múltját. Szólt azokról a nehézségekről, amelyekkel meg kellett küzdenie. Beszámolójában említette, hogy esti tanfolyamokat is tartottak az idősebb gazdák részére. Ennek a tanfolyamnak a keretében az első évben 35, a második évben 33 ezüst kalászos gazda nyert kiképzést. Az iskolának, valamint az esti tanfolyamoknak már is látható eredményei vannak.

Dr. Cziffra Kálmán főispán megnyitja az ünnepséget

Az igazgató bevezető szavai után dr. Cziffra Kálmán főispán megnyitotta az ünnepséget. Beszédében utalt arra, hogy a magyar haza sorsa szoros összefüggésben van az ország mezőgazdasági helyzetével. Ezért a magyar nemzet elsőrangú feladatának tekinti a gazdatársadalom támogatását és szellemi színvonalának az emelését. Nagyon fontos a szellemi színvonal emelése, mert a haladás egyik alappillére a tanulás. Ennek a magasztos feladatnak különösen itt, az erdélyi részen van nagy hivatása, mert a román megszállás semmit sem törődött ezzel. Nagyon sokat kell pótolnia a magyar gazdának és éppen ezért hálával edözünk a kormányzatnak, hogy Székelyhídon is lehetővé tette a gazdatársadalom szellemi képzését.

Cziffra Kálmán főispán megnyitja után dr. Südi Tibor felolvassa a mezőgazdasági kiállítás bírálói eredményét. A tanulók vézett munkájáról ízléses, szép és gazdag kiállítást rendeztek. A terem is nagyon szépen volt díszítve, amelyben a kiállított termények sorakoztak. A 28 tanuló közül 14 első díjat, 14 pedig második díjat nyert. Kimagasló eredmény volt a munkanapló és a számtartás vezetése, valamint az üzemterv kidolgozása. Ezen a téren különösen kiűnt vitéz Somogyi József érmihályfalvai gazda, aki 14 kat. hold gazdaságában 16 százaléknál több jövedelmet produkált.

Első díjat nyert gazdái: Armos Sándor, Erdei István, Gabor Sándor, Gacsádi Mihály, Gazi Sándor, Istvándy Lajos, Kovács Tibor, Mészáros Vilmos, Molnár István, Oláh Lajos I., Oláh Lajos II., Osváth László, vitéz Somogyi József, Somogyi F. Károly.

Dr. Südi Tibor bírálbizottsági elnök jelentése után vitéz Somogyi József gazdái megnyitja a gazdakör ülését, amelynek keretében Kovács Tibor elszavalja Tóth Kálmán Előre című versét. Oláh Lajos érmihályfalváról előadást tartott a kiszagdák jövedelmének fokozásáról. Armos Sándor és Vince Antal párbeszédese előadást a gyümölcsös tavaszi veszedelméről. Somogyi Károly elszavalta

Bodnár Sándor kiszagda-képviselő beszéde

Bodnár Sándor kiszagda képviselő büszkeséggel emlékezett meg arról, hogy ilyen kiváló eredményt mutatnak fel az ermelléki kiszagdák és annak a reményének adott kifejezést, hogy ilyen ifjúságban bátran bízhatal a magyar nemzet. Megköszönte dr. Csorba József igazgatónak és a tanároknak az önzetlen fáradozását, amelyet a magyar gazda érdekében kifejtettek. Különösen kiemelte Csorba József igazgató érdemeit.

Ujlaki Márton Falun című versét. Galamb Sándor pedig a drágaság elleni védekezésről beszélt. Istvándy Miklós gazdái talpraesett előadásban ismertette a gazdasági iskola célját. Nagy tetszést váltott ki Oláh Lajos humors előadása. Végül vitéz Somogyi József ifjúsági elnök bezárta a gyűlést.

Dr. Cziffra Kálmán főispán a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott a korszerű és igazán meglepő készséggel bemutatott előadásokról, majd átnyújtotta az okmányokat és aranykalászt az ifjaknak. A következő gazdái végeztek és kaptak aranykalászt:

Armos Sándor, Bokor Ferenc, Erdei István, Gacsádi Mihály, Galamb Sándor, Istvándy Lajos, Kardos István, Kovács Miklós, Kovács Tibor, Kulcsár Sándor, Mészáros Vilmos, Molnár István, Oláh Lajos I., Oláh Lajos II., Osváth László, Pap Miklós, Papp Vilmos, Somogyi Ferenc, vitéz Somogyi József, Süti Antal I., Süti Antal II., Takács János, Tatai Ferenc, Vince Antal, Csenik Béla, Gazi Sándor, Fele Imre.

Az ünnepséget Cziffra Kálmán főispán meleg elismerő szavai zárták be. A főispán utalt arra, hogy külföldi utjain szerzett tapasztalatokat akarta példaképpen az ifjak elé állítani, de nem teszi, mert az ünnepség arra a meggyőződésre sarkalja, hogy az itt végzett ifjakat állítja az itteni gazdák elé példaképül.

Az ünnepség a Himnusz eléneklésével fejeződött be.

(V. J.)

P. Somhegyi Veremund aranymiséje

(Nagyvárad.) Vasárnap délelőtt 10 órakor mondotta aranymiséjét a kapucinusok templomában P. Somhegyi Veremund kapucinus házfőnök. A papság és a Zrinyi Ilona kereskedelmi leányiskola kíséretében vonult be az aranymisé Páter a templomba, hogy bemutassa az Urnak hálaadó szentmiséjét. A papság soráiban megjelent Fiedler István püspökkel az élén Nagyvárad számos papja. A kézvezetői tisztet P. Medgyesi Dezső kapucinus tartományfőnök töltötte be. A szentmise alatt P. Röss Bertalan mondott szentbeszédet a papi hivatásról. Az asszisztenciát a szeminárium előjárósága szolgáltatta, a mise alatt pedig a szemináriumi énekkar énekelt.

Üdvözlés a rendházban

Az ünnepélyes hálaadó szentmise után a jubiláló P. Veremund megáldotta a jelen volt áhitatos közönség százait Szent Ferenc áldásával, majd a rendház ebédlőjében fogadta a városi előkelőségek köszöntéseit. Dr. Hlatky Endre főispán, dr. Soós István polgármester, Gyapai László dr. helyettes polgármester a város nevében köszöntötték. Fiedler István püspök pedig a nagyváradi egyházmegye papságának szeretetét tölmésolva adta át a jubilánsnak a papság emlékjándékát, egy remekműű áldozató kelyhet.

A megjelent előkelőségek között ott láttuk Erdélyi Géza dr. postafő-

igazgatót és Hasznos Imre középiskolai igazgatót az emerikána képviselőletében, továbbá Laky Kálmán helybeli állomásfőnököt, Péterffy Jenő esendőralezredést, Darabos Balázs alezredést, továbbá a tisztelők nagy táborát. Horváth Árpád a biharmegyei takarékpénztár vezérigazgatója a nagyváradi urak kongregációja, a Credó-egyesület és a rómkat. egyházközség üdvözlését fejezte ki köszöntő beszédében, amelynek meglepétszerű értéket adott az a gyönyörűen bekeretezett ünnepi vers, melyet P. Veremund jubileumára Horváth Árpádné írt.

A szemináriumi növendékek köszöntése után a Jubiláns a rendház klanzurán kívül levő egyesületi helyiségben a nagyváradi hölgyek üdvözlő seregét fogadta, mikor is Cziffra Berta a róm. kat. nőszövetség, Deuich Miklósné a Monika női egyesület nevében, Kállay Margit a klossz és a nagyváradi diákság képviselőletében mondott üdvözlő beszédet.

A jubiláló Veremund atya a sok, kedves meglepetés fölötti őszinte

Mozi műsora:

APOLLÓ: Az ölvénés férfi.
BELVÁROSI: Egy hold az éjszaki csillag.
CASINO: Fráter Lóránd.
KORONA: A varieté csillag.

örömmel látható hangulatával köszöntö meg az üdvözléseket és viszonzásul ígérte, hogy Szent Ferenc atyánk áldását ezentúl még jobban igyekszik a nagyváradi hívekre lecsendeni. Az üdvözléseket a rendház ebédlőjében a mai időkhöz mért szerény ünnepi ebéd követte s eközben P. Medgyesi Dezső kapucinus tartományfőnök, Lestván Endre prelátskanonok, majd Hencz Aurél békéscsabai kapucinus házfőnök mondott értékes poharköszöntőket.

A jubiláló Atya vidéki tisztelői, mint dr. Homonnay Tivadar Budapest székesfőváros főpolgármestere, Cziffra Kálmán dr. főispán, vitéz Nadányi János dr. alispán, az összes kapucinus rendházak, a jelenleg Pozsonyban működő magyar rendi testvérek és számtalan férfi és nő a táviratok és levelek nagy tömegével fejezték ki szerencsekívánataikat. — Scheffler János dr. szatmári püspök és a nagyváradi lat. szert egyházmegye apostoli kormányzója pedig külön ünnepi iratban fejezte ki köszöntését P. Veremundnak az egyházmegyében eddig is kifejtett áldásos tevékenységéért.

Földi Mihály meghalt

Földi Mihály író tegnap este budapesti lakásán hirtelen meghalt. — Hosszabb ideje pajzsmirigytiltongás miatt kezelték, állapota azonban nem adott okot aggodalomra. Szombafőn este a Svábhegyen roszul érezte magát, autón bejött a városba. Orvosával együtt érkezett a városba, ahol lefektették. Az író fiatal éveiben maga is orvos volt, ágyban fekvő figyelte állapot fokozatos rosszabbodását és a tüneteket, maga közölte környezetével, hogy trombózis lépett fel nála. Két injekciót kapott, ettől elaludt és álmában érte a halál.

Földi a halottal egyik legismertebb s talán a tömeges előtt legnépszerűbb írógyénisége volt. Írói pályája kezdetben erős orosz hatások érződtek műveiben, később főleg a modern házassági problémák és a szerelmi élettel kapcsolatos lélektani kérdések felé fordult az érdeklődés és regényeivel tömegsikeret voltak.

Regényei közül a legismertebbek: a Kádár Anna lelke, Isten országa felé trilógia, Egy barátság története és a Házaspar, amely most érte meg tizenkötödik kiadását. Nemrég adta nyomdába A csillagok felé című regényét, amely írói emlékiratnak tekinthető.

Két sikeres társadalmi szindarabol is írt. Egy évtizeden át a Pesti Napló szerkesztője volt, azután egy könyvkiadót vállalatot vezetett. Három nappal ezelőtt töltötte be 40.ik évét. Kedden fél 3 órakor temetik a Kerepesi temető halottasházából.

Étkezni és szórakozni jöjjön
a Mátyás Étterembe
Sztágyi Dezső-utca 5. Telefon 18-50
Iz etes honvha
Kifűnő italok
Tisztoise: eb d P 2:10 Éttermünk minden hétfőn zárva

Törökország feszült érdeklődéssel tekint a moszkvai értekezlet elé

Nyugtalanság észlelhető a Portugáliában élő tengely-alattvalók körében — Amerika nem hajlandó harcolni Burma visszahódításáért

Istanbulból jelentik: (MTI) Törökország feszült érdeklődéssel tekint a moszkvai értekezlet elé, mert mindinkább nyilvánvaló, hogy a török külpolitika alakulása szorosan összefügg az angol-orosz viszony alakulásával. Amikor Ankarában azt hangoztatják, hogy az év végéig a háború sorsának irányításában döntő elhatározások lesznek, feltétlenül arra is kell gondolni, hogy Törökországnak szintén döntenie kell. Az angolszász sajtóban a szovjet tervekről nem régen megjelent találgatások, valamint „A háború és munkások” című folyóirat cikkei, melyek részben a török semlegességet bírálták, részben pedig az angolszász szovjet nézeteltérésekre vetettek világító fényt, érthető nyugtalanságot kellettek Törökországban. Annál érdekesebb most, hogy a moszkvai értekezlet előtt a török sajtó hangja megváltozott. Az eddigi nyugtalanságot eláruló eszmefuttatások helyett derűlátó reménykedést igyekeznek mutatni az értekezlet várható eredményeiről. — Mindazt, amit a török sajtó ma írt és a jövőben fog írni, az orosz kérdés szemszögéből nézve kell értékelnünk. Így természetesen, hogy a török sajtó a legnagyobb óvatosság és bizalom hangoztatásával közli és magyarázza a szovjettel összefüggő híreket, ugyanakkor pedig megértést igyekszik tanúsítani az angolszászok háborús erőfeszítéseit és háború utáni terveit iránt.

Angol hadihajók futottak be a lisszaboni kikötőbe

Lisszabonból jelentik: (MTI) A portugál lapok tovább folytatják az angol-portugál szövetség jelentőségének méltatását. Hangsúlyozzák a hagyományos barátság előnyeit. A Portugáliában élő tengelykörökben két napja bizonyos fokú nyugtalanság észlelhető. Ami a hadiszállítókra vonatkozik, az angol kormány nemcsak anyagot, hanem több hadihajót is bocsátott a portugál kormány rendelkezésére. A hadihajók angol lobogóval futottak be a lisszaboni kikötőbe. Az átadás befejezése után az angol lobogókat portugálokkal cserélték fel és a brit legénység helyére portugálok léptek.

Lisszabonból jelentik: (MTI) A portugál közvéleményben általános meglepetést keltett az a hivatalos jelentés, amelyet október 15-én adtak ki és amely mindössze egy mondatban közölte, hogy a lisszaboni német nagykövét erőlyes tiltakozó jegyzéket adott át a portugál kormánynak az Azori szigetek átengedése miatt.

Annál meglepőbbnek tartják ezt, mert a német sajtó álláspontjából arra lehetett következtetni, hogy a német kormány az Azori szigetek átengedését kényszerhatás alatt történt cselekedetnek minősíti, amely nem változtatja meg Portugália semlegességét.

Washington nem érdekli az indiai és burmai kérdés

Lisszabon. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Voz című katolikus lap foglalkozik azokkal az állítólagos könnyítésekkel, amelyeket a Szovjetunióban a kereszténység gyakorlására tettek. Könnyen be lehet látni, — írja

a lap, — hogy az ilyen híreket hírvérségi célokból mértéktelenül túlozták. Ha könnyítéseket tettek, ez azért történt, mert a kommunizmus elfordult az ientelenségtől, hanem azért, mert ettől bizonyos politikai sikereket reméltek. Ha bizonyos külföldi lapok ilyen híreket közölnek, ezzel csak meg akarják tévesztetni gyanutlan olvasóikat és azokat arról akarják meggyőzni, hogy a kommunizmus még sem olyan rosezdolog. A kommunizmus azonban a valószínűségben mindent megtett, hogy az orosz nép hitét tüzzel-vassal kiirtsa.

Stockholm. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A newyorki Sunday Times című lap — mint az angol hírszolgálat jelenti — mai vezércikkében többek között szó szerint ezeket írja:

— India biztonsága az Egyesült Államok biztonsága szempontjából nem bír életfontosságú jelentőséggel. Ugyanez áll Burma visszafoglalására is. Nem vagyunk azon a nézetben, hogy az amerikaiak megbarátkozzanak azzal a gondolattal, hogy többszáz ezer amerikai ifjút küldjenek Burma dzsungeljeibe csak azért, hogy Burmát visszahódítsák a brit birodalom részére. Ezzel — írja végül a lap — megjelöltük nézetünket a háború utáni amerikai-brit együttműködés mértékéről és hatáiról. Segítenünk kell egymáson, ahol mindkét fél érdeke szóba kerül. Saját utainkon kell járjunk, ahol nem áll fenn ez az eset.

Stockholm. (MTI.): Stockholmába ér-

kezett jelentések szerint Wilkie St. Louisban tartott beszédében, amely a választási hadjárat bevezetésének tekintendő, azt követelte, hogy Rooseveltt és kormánya lépjen vissza. Hangoztatta, hogy Rooseveltt és kormányának lemondása a legjobb biztosíték volna arra, hogy Amerikában fenn maradjon a demokrácia.

Madrid. (MTI.): A spanyol hírszolgálati iroda szerint Newyork államban november 2-án tartják meg az alkormányzó tisztség betöltésére irányuló választásokat. E tisztség Thomas Wallace halálakor üresedett meg. A választásokon a demokraták és a köztársaságiak kerülnek szembe. A jelentés megállapítja, hogy a választások eredménye nagy figyelmet érdemel, mivel ebből következtetni lehet, hogy a következő évre esedékes elnökválasztások milyen eredménnyel járhatnak. Newyork városában a választási listákat már lezárták. A köztársaságiak jelöltje Joe Halley, a demokratáké pedig Haskell tábornok. Haskell Rooseveltt közeli barátja.

Az Azovi tengertől Velikije Lukiig

Széles arcvonalon folytatták a bolsevisták áttörési kísérleteiket

Tízszeres, sőt még nagyobb túlerővel szemben tartják magukat a németek Véres kudarcba fúltak a Volturno völgyében végrehajtott angol-szász áttörési kísérletek az Appeninekből kiindult bekerítő törekvések

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Október 16-án a keleti arcvonal déli és középső szakaszán ismét elsődrendű jelentőségű nagy harci nap volt. Az Azovi-tengertől Velikije Lukiig a bolsevisták széles arcvonalon folytatták egyes súlypontokon áttörési kísérleteiket, amelyeket mélységben mindig újabb kötelekkel tápláltak. Változatlan erős mindkét részről a tüzéség, a páncélosok és légi erők bevetése, amely a harcokat túlyomóan az anyagcsata jellegzetességeivel ruházta fel. Ha a bolsevisták négyhónapi erőltetett offenzívájuk után még számszerű túlsúlyt fel is tudnak mutatni, azt is meg kell állapítani, hogy azok az alakulatok, amelyeket áttörési kísérleteik fenntartására még harcha tudnak vetni harci értékeikben messze elmaradnak a támadás kezdetén harcra vetett köte-

lékek mögött. Ezek a kötelek a legkülönbözőbb korosztályokból tevődnek össze. Kiképzésük túlyomóan nem kielégítő és a legkorszerűbb haditechnika eszközeivel keresztülvitt súlyos harcokra sincsenek kielégítően felszerelve. Újból és újból megfigyelték, hogy éppen a gyújtópontokon összekapkodott köteleket rendeltek ki, hogy az elesett bolsevisták fegyvereivel szereljék fel magukat. Ezzel magyarázható, hogy a német csapatok nagyrészt tízszeres vagy még nagyobb túlerőben levő bolsevista erővel szemben tartani tudják magukat. Itt a német harci fölény és a fegyverek jobb kezelése a döntő.

A londoni Daily Telegraph megállapítása szerint abban nem lehet kételkedni, hogy a németek hatalmas tartalékokkal rendelkeznek a keleti harcokban.

szén csak kisebbmértvű helyi harcok folytak.

Délolaszországban az ellenség a nyugati arcvonalszakaszon megtámadta a Volturnótól visszavont harci előőrsünket.

Capua és Campobasso térségében ez alkalommal heves harcok keletkeztek. Váltakozó erejű ellenséges támadásokat visszavertünk. Átmenetileg betört amerikai erőket éjszakai ellenlökésekkel visszavetettünk. A többi arcvonalszakaszon fokozódó tüzéségi és felderítő tevékenységet jelentenek. A Földközi-tenger keleti részén harci és zuhanóharci repülőgépek igen eredményesen támadták egy ellenséges szigettámaszpontot.

Jelentősen vesztek heves-ségükből a délolaszországi harcok

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A délolasz harctéren a harcok szombat délőta jelentősen vesztek heves-ségükből, mivel hajnaltól délig az angolszász kötelek többszöri támadását a gyújtópontokban sikerült fel-fogni és a támadókat megsemmisíteni. Ezzel a helyzettel hadművelti szempontból is változott.

A német fegyverek három főgyújtópontban, ahol a nyomás a legnagyobb, teljesen urai a helyzetnek. Vonatkozik ez különösen a Volturno síkság parti részére, a Capuától keletre levő hegyes lábánál és a Campobasso-Berenello területére, a Foggia-Róma országút mentére. Más szóval, az angol és amerikai csapatok napok óta erőltetett áttörő kísérletei a Volturno völgyében éppen úgy véres kudarcba fuladtak, mint az Appenninekből kiinduló bekerítő kísérletek. A német kötelek makacs ellenállása a parti szakaszon a capuai hegyi kapunál és az appennini országutnál egy-

Változatlanul súlyos harcok folynak Csernigovtól Eszaknyugatra és Szmolenszktól nyugatra

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A zaporozseji hídfőnek október 15-én jelentett kiürítése a keleti nagy elszakadási mozdulat keretében tervszerűen ment végbe. Minden fegyver, hadiszer, ellátási és gazdasági javakat visszahoztunk a Dnyeper hídon, amelyeket az ellenség a levegőből és a szárazföldről fenyegetett. Különösen nagy részük van az utászoknak a hadifontosságú berendezések szétrombolásában, a folyón való átkelés keresztülvitelében, valamint a duzzasztógát medencéjében történt alapos robbanásban és valamennyi híd elpusztításában. Melitopoljtól kétoldalt tegnap visszavertünk erős szovjettámadásokat és

ellentámadással megsemmisítettük az ellenség harcsoportjait. Csapatunk itt 648 foglyot ejtettek és 50 löveget zsákmányoltunk. Kremencsugtól délkeletre a szovjet szombatban is folytatta összpontosított erőikkel áttörési kísérleteit. Súlyos harcokban általában visszavertük. Helyi betöréseket elreztelítettünk. Itt több mint 120 páncélost semmisítettünk meg. A Dnyeper középső folyásának más helyein is eredménytelenek maradtak az ellenséges támadások. Csernigovtól északnyugatra és Szmolenszktól nyugatra a súlyos harcok változatlanul tartanak. Kemény elhárító harcban megakadályoztuk hogy az ellenség hármjón eredményt érjen el. A szovjet itt nagy veszteségeket szenvedett. A keleti arcvonal többi ré-

arant lehetetlenne tette, hogy a német csapatok elszakadasi ütemét tetésük szerint szabják meg. A németek ily módon egyre kedvezőbb harci területet nyernek a hátuk mögött elterülő hegyláncokban. A Volturno völgyében hatásosan elzárták nehézfegyvereikkel a vasútvonalat. Az amerikaiak várt támadását még ki-fajlódása előtt, egy további támadást pedig készenléti állapotban vertek le. E harcokban megsemmisítettek hat páncélos és négy páncélos felde-rítőt. Capuától északnyugatra a me-erősített német partbiztosítócsapatok-nak sikerült még csirájukban szét-zuzni az amerikaiak áttörésre irányú-ló kísérleteit. A németek 8 darab 8 centiméteres ágyút, hét césnakot és több tüzérségi lövedéket. Capuától északra a völgy bójáratában ellentá-madással bekerítették egy amerikai zászlóalj, amelyet néhány fogoly kivételével felmorzsoltak. A Volturno felső folyása vidékén a harcokban az angolszászoknak olyan nagy vesztesé-gei voltak, hogy egyelőre tartózkodnak minden támadástól. Az apennini or-száguttól északkeletre a kanadai és amerikai csapatok szombaton délelőtt besorozták a szűk völgy bójárába. A német repülők és tüzérek itt súlyos veszteséget okoztak nekik. A keleti part mentéről nem érkezett hír jelen-tősebb eseményről. Az angolok sok hid építésére szükséges anyagot vesz-tettek. A déli rész harci nyugati sza-kaszán repülők sikerrel támadták. A szövetségesek páncélos és gépkocsi-gyülekezéseit. Több páncélos menetosz-lopot szétugrasztottak, közben termé-szetesen súlyos veszteségeket okoztak.

Félelmetesen erős a németek déliolaszországi új védővonala

Lisszabonból jelentik: (MTI) Egy an-gol haditudósító szerint a folyók csa-tája vár a 8-ik hadseregére. Ez a csata bevezetője lesz a Romáért, Pescaraért és Anconaért vívandó harcoknak. A né-metek erősen építik védelmi rend-szerüket a Trigno folyó mentén, mely 10 mérföldnyire van Montgomery al-lásaitól, valamint a még 10 mérföld-nyire hátrább levő Sangro folyóá-nál. Az új német védelmi vonal félel-metesen erős. A hegyekből lerohanó Trigno és Sangro erősen megduzzadt az állandó esőzések következtében és így könnyen védhető.

Lisszabonból jelentik: (MTI) Angol forrásból közlik: A még szeptember 9-én, a salerno-i öböl ellen intézett tá-madás; több, mint ötszáz hajóból álló angol-amerikai hajóhad, köztük 35.000 tonnás páncélosok és egészen kis von-tató hajók hajították végre. A parancs az volt, hogy a támadást hajthatatlan erővel kell végrehajtani, tekintet nél-kül a veszteségekre és nehézségekre.

Lisszabonból jelentik: (MTI) A baril rádió szombaton este a következő megállapítást tette: Ambrosio és Rosta tábornok sohasem volt tagja a Ba-doglio-kormányának, őket csupán azok-nak a tisztán katonai teendőknél, a végzésével bízták meg, amelyeket ed-dig is elláttak.

Lisszabonból jelentik: (MTI) Az al-giri rádió közölte, hogy Sforza gróf, az amerikai szabad olasz mozgalom vezére Algirba érkezett.

Feltartóztathatatlannal nyomulnak előre a japánok Kínában, a Salvin folyó mentén

Sanghaiból jelentik: (MTI) A Né-met TI jelenté: Csungkingből jelentik, hogy az északi irányban előrenyomu-ló japán csapatok elfoglalták a had-

művelési szempontból fontos Picma-várost a Salvin folyó jobb partján. A Kaolikus hegységben szintén sok fon-tos terület a japánok kezére jutott. A japánok feltartóztathatatlannal nyomul-nak előre a Salvin folyó jobb partján. A csungkingi jelentés elismeri, hogy a japánok nyilván megelőzték azokat a szövetséges hadműveleteket, melyeket az indiai-burmai határon terveztek. Ez a körülmény és az, hogy az Észak-Burmán át Csungkingba vezető közle-

kedési út is veszélyeztetve van, Csung-kingban nagy idegességet okozott.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Stockholmi Tidningen newyorki je-lentése szerint Washingtonba az az értesülés érkezett Csungkingból, hogy a szovjet ezidő szerinti kiüríti a ke-letturkesztáni Sinkiang tartományt. A szovjet az által felállított ipartelep-eket repülőgépgyárat és olajfinomítá-kat leszereli és elszállítja.

Ünnepélyesen avatták fel a hadapródiskola Ország-zászlóját

Haász István dr és Soltész Elemér dr tábori püspökök felszentelték az iskola kápolnáját és imaházát

Nagyvárad, okt. 18. A Gábor Áron hadapródiskola kétnapos ünnepségei során vasárnap délelőtt fél 10 órai kez-dettel folytatódott az ünnepély. A hadapródiskola kápolnájának fel-szentelésékor a szentmisét és az avá-tóbeszédet dr Haász István tábori püspök mondotta. Beszédében fel-hívta a hadapródokat, hogy járjanak nagyon sokat abba a kápolnába, ahol a hősök-hőse, Jézus Krisztus lakozik. Kifejtette, hogy az oltár fölötti kép-re, Szent Borbála képére mindig tisztelettel és alázatos lélekkel te-kintsenek, mert Ő a tüzérek véd-szentje.

A református imaházat dr Soltész Elemér protestáns tábori püspök avatta fel. Ez az imaház az épület harmadik emeletén kapott helyett. Dr Soltész Elemér tábori püspök be-szédében kérte a hadapródokat, hogy tekintsék a felavatott hajlékot Isten olyan hajlékának, ahol a munka fára-dalmait kipihenve, mindenkor testi és lelki erőt merülhetnek a további kintartásra. Ez az a hely, ahol hitet, lelki erőt, akaratot, fegyelmet és sze-retetet növelni, fokozni lehet és kell.

A két felekezet istentiszteletén a város részéről dr Soós István polgár-mester és dr Hlatky Endre főispán, a megye részéről pedig dr Cziffra Kálmán főispán és dr Nadányi János alispán vett részt.

Hlatky Endre dr főispán felavatja az országzászló

A díjak kiosztása után a hadapród-ok, a tisztikar és a közönség az is-kola udvarán álló gyönyörű emlék-oszlopra felszerelt országzászló elé vonult, majd megkezdődött a felava-tási ünnepség. Az országzászló előtt megjelent dr Hlatky Endre városi főispán, vitéz dr Nadályi János vár-megyei alispán, dr Soós István pol-gár-mester és még többen mások és a tábori püspökök. A zászlóavatás megkezdése előtt a hadapródiskola növendékeinek énekpara élénkelte a szózatot, majd dr Hlatky Endre fő-ispán lépett az országzászló elé, hogy megtartsa avató beszédét.

A főispán beszéde kezdetén meg-jegyezte, hogy mint tartalékos tüzér-hadnagy és tiszteletbeli hadapródja az iskolának nemcsak lélekben, ha-nem egyénileg is idetartozónak valja magát. Beszédében megemlékezett arról, hogy a zászló Szent László vá-róságában több nagy királyunkat gyá-szolta. Lengelt Nagyváradon sok más zászló is, többek között az Aniou-csa-

A katolikus kápolnában és a protes-táns imaházban lévő hatalmas famű-ű csillárokat, amelyek bámulatba ejtették a felavatási ünnepségek közönségét. Nagy-váradon iparosok: Kovács István laka-tos és Velics Sándor asztalosmester ké-szítették.

Kiosztják a vándordíjakat

Az imaház felavatása után fél 1 órakor került sor az 1942-43. tau-évi vándordíjak ünnepélyes kiosztására.

Az iskola hatalmas sportterén osz-lopokba fejlődve sorakoztak fel a hadapródiskola növendékei. A nagy-számú közönségnek impozáns lát-ványt nyújtott a hadapródok pompás felfejlődése. Pontosan fél 11 órakor a tisztek kíséretében megjelent a hadtest altábornagya képviselőiben egy vezérőrnagy, aki üdvözlte a közönséget, majd a hadapródok felé fordulva katonás szavakkal köszön-tötte őket az rövid szavakban beje-lentette, hogy a tüzérségi altábor-nagy betegsége miatt nem jelenhe-tett meg az ünnepségen. Ezután fel-olvasták az altábornagy táviratát, melyet növendékeikhez intézett. — Ezután a vándordíjak kiosztása kö-vetkezett, mely alkalommal a vezér-őrnagy személyesen tüzte fel a had-apródok mellére a kitüntetések és valamennyivel kezét fogott.

Szülői értekezlet a Szent Orsolya-Zárdában

A Szent Orsolya-zárdában a második szülői értekezleten a leánygimnázium igazgatója tartott a „Család és isko-la, mint a társadalmi reform főténje-zői” címmel korszerű előadást. Az elő-adás keretén belül igazgató Mater ko-moly szavakkal vázolta a nehéz szociá-lis helyzetet, amelyben a társadalom mindennél szenved. Feltette a kérdést, vajjon mi az oka annak, hogy a társa-dalmi ellentétek nem szűnnek meg? Mi az oka annak, hogy a keresztény Euró-pában maga a kereszténység sem tud sok eredményt felmutatni ezen a téren? Vajjon nincs-e elég erő a keresztény-ségben új és békés világot teremteni? Vagy talán az apostolok hiányoznak, akik a krisztusi elveket széthordják és éljék? Az első kérdésre feleletül az első keresztények életét hozta fel és Assiszi Szt. Ferenc példáját, aki korának anyagi légkörében olyan szel-lemi és erkölcsi fennsőbbiséggel bíró vi-lágot teremtett, melynek hatását még ma is érezzük. Vajjon nem volt-e még korunknak is Bíró Ferenc, Prohászka Ottokára, akik rádióadóállomásként hirdették a keresztény erő legfőbb for-rását: a szeretetet? Mégis mi az oka annak, hogy társadalmi életünk vergődik? Az ok nagyon egyszerű, ma nincs felfelvilágosultság, mely meghallaná a sze-retet rádiószózatát. Ma nincs elég olyan emberi szív, amely szeretni tudjon, — a világban kihűlt a szeretet és ezért a milliók nyomorát nem tudják enyhíteni olyan társadalmi reformmal, amely nem hordja magán a keresztény lemondás és áldozatkészség béléget. A szociális és gazdasági kérdéseket megoldása a szeretet megoldásától függ. Ennek pedig előfeltétele a belső, a lelki, a vallás-erkölcsi reform, amelyre ma égető szüksége van minden társadalmi osztálynak. A munkáskérdést is csak ér-ző szívvel lehet megoldani.

Igazgató Mater kéri a kedves szülö-ket, neveljék gyermekeikbe a keresztény szereteten alapuló szociális lelki-letet, amelynek fő alapelve az legyen, hogy a magyar nemzeti tagjai tanulják meg egymást szeretni és becsülni, mint ugyanazon nemzet-testnek tagjait. A nemzet minden tagja egyforma, érték-különbséget csak vallás-erkölcsi emel-kedtség és törekvő munkával elért eredmény adhat.

Szeretetre van szükségünk, mély, nagy szeretetre, hogy új világot teremtsünk. Ezt azonban csak olyan családi fészekben találhatja fel a gyermek, ahol összhang és közös megbecsülés uralkodik. Dolgozzon a család és iskola ko-molyan azon, hogy kitépje a gyermek lelkéből azt a fájdalmas nemzetromb-ló betegséget, mely a cím- és rangkör-ségben nyilvánul meg és amelyben tár-sadalmunk nagy rétege szenved. Ha úgy érezzük, hogy nincs elég szeretetünk, ha a mi önzésben kicsire zsugorodott emberi szívünk nem bírja kitermelni azt az emberbaráti szeretetöblöt, amelyre a kicsik, a nyomorultak sze-retetéhez szükségünk van, menjünk Jé-zus Szent Szívéhez, a „szeretet lángoló tüzhelyéhez”, merítsünk az Ő isteni szeretetének kútforrásából. Végül az előadó családfelajánlásokat sürget Jé-zus Szívének, mert erősen hiszi, hogy csak a Szent Szív és Magyarok Nagy-asszonya pártfogása alatt újul meg a magyar föld színe.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVÍZ

Marjalaky-Sztuka Tibor:

Megfizettünk a partizánoknak

A városi gyalogszázaló bandavadásza véres közelharcban szelverték és megfutamítottak egy partizán századot — 11 halott, egy sebesült orvlövész s rengeteg zsákmány maradt az összecsapás színhelyén

Valahol Oroszországban, október hó.

Es is olyan eseménytelen október eleji napnak indult, mint a többi... Külső szállásöregceinkben megszokott munkájukat végezték honvédeink, a kis orosz lovak a szegényes füvet harapdálták s nem mesézte az erdő alján ukrán asszonyok hajladoznak a krumpliföldeken. Lövöldözés is alig-alig hallatszott... egyezéssel eszünkbe se jutott, hogy valami meglepetést tartogat-

Bandavadász osztag. Riadó!

Villámgyorsan kapkodtam én is magamra a géppisztoly tasakokat, s tömködtem zsebembe a kézigranátokat. Parancsot kaptam, hogy egy géppuskárral csatlakozzam a bandavadász osztaghoz. Hamarosan együtt is voltunk. Török Károly zls-al, az osztag parancsnokával számbavettük a népet s már indultunk is kifelé a faluból.

— Aztán visza ne jöjjetek partizánhulla nélkül! — kiáltottak utánunk a géppuskás külső szállásöreg mellvédjének tetejéről.

— Bizátok csak reánk, annyit honsunk, hogy nem győzitek majd számolni! — vágott vissza hetykén egyik honvédünk... Ő maga sem gondolta, hogy még igaza is lehet.

Mert őszintén szólva, nem nagyon

hat ez a szép nyugodtan kezdődő hétfő számunkra.

A meglepetés pedig azzal kezdődött, hogy egyszerre lóhalálban rohant be az erdőből a falubeli kis púpos ukrán, s a rémülettől libegve újságolta:

— Az erdőn túl partizánok vannak! Egy gazdát s két asszonyt elfogtak.

A hírhözöt gyorsan a szállásparancsnokságra kísérték, hogy megtudják tőle a részleteket. Rövid percek teltek csak el és már jött is a parancs:

biztunk abban, hogy a partizánok megvárják bennünket. Sokszor jött már ilyen jelentés, s amikor a helyszínre értünk, rendszeren csak hült helyét találtuk a bandának. Az is igaz azonban, hogy ilyen közel még sohasem merészkedtek. Azért nem árt az óvatosság.

Török Karcsei jobbra és balra csatárláncha húzta szét a golyószórós rajokat. Velük mentek a gránátvetők is. Jó magam közepem maradtam géppuskáimmal. Messze előttünk az ukrán vezető haladt, őt követte óvatosan az éraj. Rendeződés közben lassan mögöttünk maradt a falu, elhagytuk az első dombhajlást, tapodtuk a süppedős homokot, s a megszokott gyanakvással figyeltük jobbról-balról a mindjobban sűrűsödő bokrokat, cserjéseket...

Megkezdődik a tánc

— Trrrr! Trrrr! Trrrr! — hasított bele egyszerre a feszült csendbe a kis lankás emelkedéskor egy orosz géppisztoly. Ugylátezik mégis csak igaza volt az ukránnak. Veszényszó nélkül vágódott mindenki a homokba. Elöl már szóltak a mi puskáink is. Villámgyorsan kutató szemmel kerestük a handiták tüstézékét.

— Ott vannak a bokor aljában! — mutatja egyik géppuskácom. Lőrincz tizedes, a géppuskás rajparancsnok nem bírja tovább türtöztetni magát. Leul a géppuska mellé s már porok is a jelzett bokor töve. Innen nem is jön több lövés. Jobbról-balról azonban egyre küldözgetik a rövid sorozatokat. De nincs semmi baj, mert golyószóróinknak is megjött a hangja. Török Karcseit hallom a baloldali bokorból: Gránátvetők tüzelő állás! — Tűz az erdőszegélyre!

Előbbre viszik a géppuskát. Néhány lépénel többet nem szokelhetünk tovább egyszerre, mert mint megzavart dongóraj, úgy zümmögnek körülöttünk a géppisztoly golyók. Dubován honvéd egyik kezelőnk megebesült. Nem akar hátramenni. Erőszakkal viszik a kötözőhelyre. A géppuska hűtőjéből eseterge csap ki a forró gőz. Nincs idő vize cserélni. Szokelünk, tüzelünk. Elérjük a kis emelkedést, ahonnan az első tüzet

kaptuk. A bokor mögött egy halott partizán, Tárca súlyos sebbel menekülni akar, s géppisztolyát magával vonszolva kúszik a friss szántás barázdájában. Néhány lövést küldtünk utána. Már alig mozog. Odakúszok hozzá Ivánnal a legényemmel. Nyakából vastag sugárba vágódik ki a vér. Erőlenül emeli fel kezét.

— Hányan vagytok? — kérdi tőle oroszul a legényem.

— Jeden rota. — Egy század. — feleli kezeit nyakára szorítva.

Nincs idő vele tördölni. Annyit látok csak még, hogy Iván magához veszi a partizán géppisztolyát. A tűz még jobban fokozódik. Fries szántás húzódik előttünk a tulesó szélén hosszú sűrű bokorsorral.

No itt nehéz lesz tovább menni — tekintek széjjel, de nem állunk meg. A kis dűlőúton lapulva húzódnak a bokrok felé. Azonban nemcsak közepén erős a tűz, hanem a szárnyakon is. Jobbra tekintek, lemaradtak a puskások. Balra nézek, a sűrű bokrosban nagy harc folyik. S túl a szárnyakon is mind bele-bele köpködik sorozataikat a nagy hangversenybe a partizánok. Előre kellene mennünk, úgy látszik azonban a szárnyak nem bírják.

Zászlóaljparancsnokunk segítséget hoz

Egyszerre felfélegzem. S. L. őrnagy úr hangját hallom meg mögöttünk. Ugylátezik, odabent is meghallották a lövöldözést. A zászlóaljparancsnokunk segédtsíjével, Tatár Béla zls-al segítséget hozott számunkra.

Nincs már semmi baj. Az őrnagy úr személyes vezetése alatt messze a szántás szélén kikanyarodva megindul a jobbszárny. Erős tüzzel fogatom le a

partizán fészkeket. Ha sikerül a jobb szárnynak a mozdulata, harapófogóba kerülnek a partizánok. A balszárny is megindul. Ide Tatár Béla vitt segítséget. Erre az oldalra is átküld Lőrincz tizedes egy-egy sorozatot.

— Vigyázz! Ugylátezik jobboldalon észrevették szándékunkat a partizánok. Mélyen lehajolva, fejvesztett futással igyekeznek a bokros részből a har-

mine lépényire levő sűrű erdőbe átmenekülni. — Szélességi szórótűz! Ugy, most már levágódtak. Mint undok sváb-bogarak úgy kúsznak a sekélyes fűben. A jobboldali golyószóró is veri őket. Három-négy partizánnak sikerül csak az erdőbe bejutni, a többi ottmaradt a fűben.

Közelharc az utolsó töltényig

A csalit márcik szélén megjelenik a zászlóaljparancsnokunkkal az élen a jobbszárny. A géppisztolyok, puskák már csak alig-alig szólnak. Elfogyott a lőszer. A bozotos közepéről valami nehézfegyverrel tüzel a hurokba szorított partizán csoport. Géppisztolyaik sem hallgatnak el egy pillanatra sem. Már tüzelő állásban ismét a géppuskánk.

— Erezz oda nekik egy sorozatot!

— Az utolsó heveder! — kiáltja Lőrincz tizedes — de azért tüzel. Három partizán látezik a száraz bokrok mögött. A géppuska tüze a földhöz lapulva igyekeznek menekülni.

— Kézigránátot a bitangoknak! — hallom az őrnagy úr hangját. S valamennyien elővesszük a kézigranátokat. Dobás, dobás után, robbanás robbanás után. Még mindig lőnek, még mindig mozogtak. Tizenöt-húsz lépésről dobjuk már a fogytánlévő kézigranátot. Végre elhallgatnak a géppisztolyaik. Megszűnik minden mozgás a bokrok mögött. Óvatosan közelítünk. Nem esoda, hogy

A baloldalon az addig hevesen tüzelő orosz golyószóró elnémult. Török Karcseiék is jól dolgoznak. Jobbszárnyunk már ott hajtja a sűrű erdőt. Húzódnak középre. Atkozott bokros sziget emelkedik ki közepén a homoktengerből. Ide terültük mi is őket, de ugylátezik, ők maguktól is idehúzódtak — dűnyöngöm magamba — s már vágok is át a szántáson. Trrrr! Trrrr! Trrrr! Ennek fele se tréfa. Egézen közlöt hallatszott. Levágódtok, s intek a géppuskásoknak: Fiúk utánam! — Géppisztolyom utolsó tárja is kiürült. Egyszerre ugrik fel az egész géppuskás raj, s egyszerre vágjuk be kézigranátjainkat a bokrok közé. Beértünk a csalit szélére.

ennyire tartani tudták magukat. A holttestek mellett egy gránátvető, egy nehézpuska s gyalogsági kézfegyverek.

Időközben B. D. százados jóvótárból éppen utolsó percben megérkezett a lövészetútpótlás. Most még a balszárnyon kell leküzdeni néhány elkeseredetten ellenálló fészket. Végigpörjük géppuskával a következő erdőszegélyt. Erre menekültek. Odabent a faluban Gergely György zászlós is működésbe lépett az aknavetővel. Ott robbanok egymás után óriási robbajjal gránátjai az erdőben. Eppen amerre a banda menekül. Hatalmas fekete füstoszlop tör fel minden becsapódás nyomában...

Lassan elcsendesedik a csatatér s egy kis sűrű erdőben összetalálkozik az egész harcoló egység. Izzadságtól csöpögő homlokok, izgalomtól pirosragyult arcok, véres szuronyok, a közepén a zsákmányolt fegyverek egyre jobban emelkedő csomója. Vizeskulacsokat adnak kézről-kézre. Rágyujtunk a kétórás harc után az első eizárettára...

Számbavesszük a zsákmányt

Kötélekre rendezés.

Török Karcsei tovább megy a bandavadász osztaggal a menekülő handiták nyomába. Mi ott maradunk az elárvult csatatéren. Az őrnagy úr számbavesszi a sajtát és ellenéges vezetéséget.

11 partizán holttestet számoltunk össze. Egy handitát elevenen sikerült elfogni.

Hocsan időbe telik, amíg a zsákmányt is számbavesszük. Egy orosz gránátvető, 1 nehézpuska, 2 drb golyószóró, három automata puska, hat géppisztoly, két akna, sok kézigranát, ezenkívül rengeteg tár, lőszer a zsákmányolt fegyverekhez, s fel nem sorolható hosszú sora a felszerelési tárgyakkal — került kezünkre. Különösen nagy értéket jelentettek a zsákmányolt fegyvereken kívül a partizánoknál talált iratok, jelentő tömbök, jegyzetek, rőpiratok, melyek mind tiszta képet nyújtottak a környékbeli bandák korábbi tevékenységéről és jövő feladatairól. Egyik partizánál megtaláltuk Tancz Béla dr-nak az alattomosan lelőtt arvos zls-unknak ivópoharát. A gyilkosokat elérte a vézet. Megfizettünk Nemlaha Gyurkáért is...

Egy hős bajtársunkat mi s elveszítettük az összecsapásban: Borbély József honvédet, aki rettenhetetlen bátorsággal és vakmerőséggel harcolt az utolsó percig. Szomorú, magyar büszkeséggel temettük el az örökzöld orosz fenyők alá... Áldozat nélkül nincs győzelem.

Estefelé Török Karcsei is visszaérkezett a felderítő osztaggal. Nem érte el már a menekülőket. Azt azonban megtudta az ukrán folvakban, amelyeken a fejvesztetten futó partizánok áthaladtak, hogy az eredetileg 100 főnyi bandából nagyon sok hiányzott s a meg-

maradt réz is szántán-béban, sebesülten és véresen igyekezett minél hamarabb túlkörülni a magyarok hatóságára.

...Száz főnyi banda támadott reánk s mi a segélycsapattal együtt is csak ötvenen lehattunk. Ha azonban kevesebben is voltunk, bennünk magyar vérlüktetett, magyar szív dobogott s mint annyiszor a történelem vad viharjaiban, itt a végtelen orosz erdőben ismét tanuságot tettünk arról, hogy azt a hőekoszorúta, folyók överte drága földet: édes magyar hazánkat s fegyvereink becsületét nemcsak meg akarjuk, hanem meg is tudjuk védeni.

Dudás Miklós püspök és Pataky Tibor Nagyváradon

Dudás Miklós görög katolikus püspök és Pataky Tibor miniszterelnökségi államtitkár hivatalos ügyekben Nagyváradra érkeztek.

A miniszterelnökségi államtitkár hét-főn délelőtt látogatást tett dr. Cziffra Kálmán főispánnal, majd dr. vitéz Nadányi János alispánnal és a megye két vezetőjével hosszasan tárgyalt az alispáni hivatalban.

Légiridő volt Szófiában. Szófiából jelentik: (MTI) A pénteken este 21 óra 55 perckor kezdődött elsötétítés 23 óra 15 percig tartott. Ellenséges repülőgépek többször repültek el a város felett. A légvédelmi tüzérség néhány lövést is adott le az ellenséges repülőgépekre.

Hlatky Endre főispán lemondott a Vöröskereszt elnökségéről

Utóda Gyöngyössy István dr. eddigi alelnök lesz

Nagyvárad. Szombaton délután tartotta a Vöröskereszt nagyvárad-i fiókja rendes közgyűlését a Városháza kistermében. A gyűlést dr. Gyöngyössy István alelnök nyitotta meg. Köszöntötte a megjelenteket és kimondotta a közgyűlés határozatképességét. Ezután bejelentette, hogy dr. Hlatky Endre főispán, a Vöröskereszt nagyvárad-i fiókjának elnöke tisztségéről lemondott. Miután a főispán kijelentése szerint is visszavonhatatlan a lemondása, a nagyvárad-i fiókjának elnöki tisztsége az elnök távozása folytán megüresedett. Méltatta dr. Hlatky Endre főispán, volt elnök, eredményes és áldásos működését.

Indítványozta, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvben örökítse meg a távozó elnök érdemeit.

A közgyűlés egyhangúlag elfogadta az indítványt. Dr. Gyöngyössy alelnök ezután kifejtette, hogy a múlt közgyűlés óta történt valami olyasmi, ami mellett a jelen közgyűlésen nem lehet szó nélkül elhaladni. *Cziffra Berta*, a bizottság lelkes és fáradhatatlan tagja, munkásságáért legmagasabb kitüntetést érdemelt ki.

Ezután *Fluck Ferenc* ügyvezető titkár felolvasta vitéz *Simon Elemérnek*, a Vöröskereszt országos elnökének köszönetnyilvánítását a nagyvárad-i fiókhoz. Utána az október 3-án megéjtett utcai és házi gyűjtés eredményét olvasták fel.

—A mai nehéz anyagi viszonyok között ez az eredmény Nagyvárad város közönségének párállan áldozatkészségét hirdeti. A közgyűlés ezután nyilvánítja köszönetét a város áldozatkész segítő polgárainak, a belső front harcosainak! Ugyancsak köszönetünket fejezzük ki dr. *Soós István* polgármester urnak.

A közgyűlés ezután egyhangú közfelkiáltással dr. Gyöngyössy Istvánt választotta meg elnöké. Az új elnök felkérte a közgyűlés tagjait, hogy szorosban zárják szívükbe a Vöröskereszt feladatait és legyenek harcos katonái a szeretetnek és a segítségnek.

Az új elnök ezután indítványozta a saját személye megválasztása után üresedésben lévő alelnöki tisztség *Fluck Ferenc* eddigi titkár megválasztása általi betöltését. Indítványozta ugyancsak, hogy az eképpen megüresedő titkári tisztséget viszont dr. *Papp Tibor* közgyűlési taggal töltesék be. A közgyűlés egyhangúlag elfogadta az új elnök indítványait.

Szolgáltatás győgszertárak:

V. CSOPORT:

ELEOPATRA győgszertár Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.

CSILLAG győgszertár. Mussolinai-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.

MATYAS KIBALY győgszertár, Szt János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.

SENET ANTAL győgszertár, Garli-ezy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

A győgszertárak éjjeli szolgálatát szombat reggeltől a következő szombathoz tartozó szombathoz tart.

Kávéházakban és vendéglőkben kérlek MAGYAR LAPOK-at.

A nemzeti és szociális Magyarországhoz való hűség mellett tett hitet a Nemzeti Munkaközpont kolozsvári küldöttgyűlése

Határozati javaslataiban szögezték le a gyűlés állásfoglalását

Kolozsvár. (MTI.) A Nemzetközi Munkaközpont október 17-én nagy-szabású demonstratív küldöttgyűlést rendezett Kolozsvárott, amelyen 78 erdélyi város, ipartelep, illetve község nemzeti munkaközponti szervezetének kiküldöttjei jelentek meg, hogy kifejezésre juttassák az erdélyi magyar munkásság nemzethűségét.

A küldöttgyűlést *Vencel Antal* országgyűlési képviselő, a Nemzeti Munkaközpont kolozsvári elnöke nyitotta meg, majd *Szentgyörgyi Ferenc* a Nemzeti Munkaközpont nagybányai elnöke, *Fekete Lajos*, *Tamás István*, dr. *Boér László*, *Szabó János*, *Soós Lajos*, *Hunyadi-Buzás Endre* a Nemzeti központban tömörült erdélyi munkásság álláspontját szögezték le. A tárgyalások után a küldöttgyűlés határozati javaslatot fogadott el. A határozati javaslat többek között ezeket mondja:

— A négy évvel ezelőtt kitört hatalmas világháború új helyzet elé állította a magyar dolgozó társadalmat. Nemesak a népek próbatétele ez a háború, hanem a népeken belül az egyes társadalmi rétegeké, sőt az egyes embereké is. Mi erdélyi munkások nem kívánunk valamilyen vi-

lágnezet vagy burkolt politikai szándék mellett állást foglalni. Három évvel ezelőtt leszögeztük világnézetiünket, amikor az egyetlen helyes utat választva kijelentettük, hogy magyarok vagyunk. Az erdélyi munkásság részéről most csak egyet szögeztünk le: Szakítottunk a nemzetközi gondolatlalt, nem hirdettünk osztályharcot, de ugyanakkor nem mondunk le soha szociális jogaink érvényesítéséről. Szociális problémáink a magyarság létét érintő megoldatlanságuk miatt fenyegető kérdések. Ezeknek megoldását elodázni nem lehet. A kelet felé kacsingatók tevékenységével éppen úgy szembeszállunk, mint más idegen oldal törekvéseivel. A szociális Magyarországot a magunk erejéből akarjuk felépíteni a magyar sajátosságoknak megfelelően.

A küldöttgyűlés ezután az erdélyi munkásságot érintő gazdasági és szociális kérdésekkel foglalkozott, végül hódoló táviratot intézett a Kormányzó Urhoz és táviratban üdvözölte *Kállay Miklós* miniszterelnököt. A küldöttgyűlés *Szabó János* országgyűlési képviselő zárószavaival ért véget.

November 1-től 25 dekagramm a kenyér napi fejadagja

Akik kenyérlisztet kapnak, havi fejadag 5 kilogramm

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A gazdasági év kezdetén rendelkezésre álló készletek lehetővé tették, hogy a kormány július 1-ével fel-emelje a kenyérfejadagot, szeptember 1-ével pedig a lisztfejadagot. Most, hogy a kenyérgabona beszállítás első időszaka végetért, az eredmények alapján lehetségessé vált, hogy a kormány a kenyérfejadagot újra emelje. A hivatalos lap vasárnapi száma közli a közellátási miniszter rendeletét, amelynek értelmében 1943 november 1-től kezdve a kenyérfejadag az ország egész területén a jelenlegi 20 dekagramm helyett, 25 dekagramm. Azok részére akik a kenyérfejadagot kenyérlisztben kapják, a kenyérliszt fejadag havonkéntes személyenként öt kilogramm lesz.

SZÍNHÁZ

Latyi-Matvi

(A furfangos cukrászinas)

Szombaton már a koradélutáni órákban megszállták a városi gyermek- és Szigligeti Színház környékét és izgatott eseevés meg hancurozás közben türelmetlenül várták a behocsajtatást.

Kévéssel három óra után minden páholy, minden földszinti és erkélyülés, minden állóhely színültig megtelt jórészt tízéves aluli gyermekekkel, akiket jóságos nagymamák, nagynénik és mamák gardiroztak.

Negyednégykor a gyermekcsereg pontos kezdésre figyelmeztető tapsa átváltott a vasfüggönyön is. És nem hiába! A rendőrhájasnak öltözött Halasi Gyula bácsi megjelent a függöny előtt és kedves konferálásával egy-kettőre a da-

rab szereplőivé avatta a virgenc gyermekcsereget. Ez a Latyi-Matvi ugyanis olyan igazi gyermekszíndarab, amelyben a nézőtér együttjárték a színészekkel.

Pár perc múlva cukrászdában talál-ták magukat a gyermekek. A jószívűről híres Fehér Tóbiás (Lendvai Lajos, cukrászdájában, aki cukrászkiasasszony leányával (Göndör Klári) és furfangos inasával, Latyi-Matvival (Szabó Ernő) együtt annyira beopták magukat a gyermekcsereg szívébe, hogy jó és rossz sorsukat egészen a darab végéig magukénak érezték a gyermekek. Annál nagyobb ellenérzést keltett bennük a Fekete mama (Antal Erzsé) gonoszlelkű fiával (Barna György) és boszorkány-

tárenőivel (Köröcy Juci, Boreos Mária) együtt.

Közben Szabó Ernő bácsi Göndör Klári és Lendvai Lajos kíséretében kiszállt a nézőtérre, hol valódi cukrász-süteményeket osztogattak.

A kitünő gyermekdarab hangulata akkor érte el a tetőpontját, amikor a gonosz Fekete mama a jó háziúr leányát (Czéh Gitta) megfosztotta emlékezetétől. Ettől a pillanattól kezdve a gyermek fel-felvirharzó beavatkozása álltak a jó emberek pártjára, akik sok-sok megpróbáltatás után, főként Latyi-Matyi furfangos eszének segítségével, leigyőzték a gonoszokat.

A szereplők mind kitünők voltak, különösen Szabó Ernő, Göndör Klári, Antal Erzsé, Czéh Gitta, Halasi Gyula, Lendvai Lajos és Barna György. Pintér Zoltán darabja Nagyváradon méltán sikert aratott. A kitünő színészegyüttes és a darab eredeti zenéje (Dolecskó Béla) megérdemelték volna, hogy *nemcsak egyetlen árva zongora, hanem zenekar lássa el a kíséretet*. Reméljük, hogy a Latyi-Matyi szombat délutánra bejelentett megismétlése alkalomával ha nem is a színházi zenekari együttes, de gyermekbarát városi műkedvelő zenészek önkéntes és grátis szolgálata teljesessé teetik majd a nagy nevelőértékű Latyi-Matyi sikerét. Ezért jó lesz jegyekről idejében gondoskodni!

Olesz Péter dr.

Színházi iroda közleményei

Madách Imre remekműve, *Az ember tragédiája* hétfőn, kedden és szerdán este kivételosen fél 7 órai kezdettel, Kovács Károly, a budapesti Nemzeti Színház művészének vendégfellépésével kerül színre rendes esti helyárrakkal. Az illusztris vendégművész Madách Imre remekművében Lucifer szerepét alakítja. Kedvezményes szelvények és utalványok csak a szerdai előadásra érvényesek. A rendkívüli nagy érdeklődésre való tekintettel, ajánlatos jegyekről előre gondoskodni.

Ártatlan vagyok? Henry Groziere kacagató vigjáték-ujdonságát csütörtökön este „bemutató bérletben” mutatja be a színház, Putnik Bálint rendezésében. Az Andrássy Színház nagyszerű ujdonságát Vaszary János ültette át a magyar színpad számára s telve van színparkozó szellemességgel, 3 órás vidám kacagás és szórakozás! Figyelem! Csak felnőtteknek! A darabot Putnik Bálint igazgató rendezte. Főbb szereplők: Antal Erzsé, Czéh Gitta, Bakay Lajos, Lendvai Lajos és Ross József. Az „Ártatlan vagyok!” csütörtök este bemutató bérletben, pénteken este A-bérletben, szombaton este bérlet-szünetben kerül színre.

Előkészületben: *A névtelen asszony*.

Közliánatra szombaton délután ismét a „Latyi-Matvi” gyermek-operett kerül színre.

HETI MŰSOR:

Hétfőn este kivételosen fél 7 órakor: *Az ember tragédiája* (Kovács Károlyval).

Kedden este kivételosen fél 7 órakor: *Az ember tragédiája* (Kovács Károlyval).

Szerdán este kivételosen fél 7 órakor: *Az ember tragédiája* (Kovács Károlyval).

Csütörtökön este háromnegyed 7 órakor: *Ártatlan vagyok!* (Bemutató bérlet 4.).

Csütörtökön este háromnegyed 7 órakor: *Ártatlan vagyok!* (Bemutató bérlet 4.).

HIREK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZÉKELYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

KOVÁCS KANDID ISMÉT VÁRADON. Nagyvárád, okt. 18. Tegnap délelőtt a gyorsan Nagyvárádra érkezett Kovács Kandid premontréi kanonok, aki a nagyváradi premontréi rendháznak volt hosszú időn át a megszállás alatt a főnöke. Mindenki nagyon szeretett és fájdalomosan vette tudomásul a román kormányzat kiutasító parancsát, amelynek következtében el kellett hagynia Erdélyt. Most újból visszatért Váradra a betegeskedő Szilágyi Dózsa helyettesítésére. Hivatalos értesítést ugyan nem kaptunk, de a jelek azt mutatják, hogy váradi beosztása állandó jellegű lesz. Nagyvárád közönsége osztatlan örömmel fogadta a kiváló szerzetes tanár visszatérésének a híreit.

ALBRECHT DEZSŐ ELŐADASA. Holnap, kedden este 7 órakor a Magyar Házban, mint már jeleztük, az Erdélyi Fiatalok estjén Albrecht Dezső országgyűlési képviselő tart előadást.

Hitoktatási kongresszus Marosvásárhelyen. Kolozsvárról jelentik: A Magyar Kurir jelenti: A kolozsvári római katolikus püspöki helytartóság október 19, 20 és 21-én Marosvásárhelyen hitoktatási kongresszust rendez.

AZ ERDÉLYI PÁRT RÉTI KÖRZETÉNEK VÁLASZTMÁNYI ÉRTEKEZLETÉNEK. Az Erdélyi Párt réti körzete október 20-án, északon este 7 órakor tartja szokásos választmányi értekezletét az Európa étterem külön helyiségében. Ez alkalommal dr. Szabó Lajos körzeti elnök „Nemzetvédelmi tájékoztató címmel, majd Szabó Gyula szervezési kérdésekről tartanak előadást. Tekintettel a tárgysorozat fontosságára, az elnökség ezúton is kéri a választmányi tagok pontos és teljesszámú megjelenését. Felkéri a választmányi tagokat arra is, hogy az általuk kiválasztott és behívásra kerülő új tagokat, ifjújegeket is értesítsék, illetve hozzák magukkal.

Összeül a magyar-bolgár kulturális bizottság. Szófiából jelentik: (MTI) A szeptember közepére tervezett és a bolgár nemzeti gyász miatt elmaradt magyar-bolgár kulturális bizottsági ülés előreláthatóan október végén kezdődik Szófiában. A magyar küldöttség tagjai között Hankiss János neve is szerepel.

Tizennégyezer pengős ékszerlopást követtek el a Nilgesz telepen

Nagyvárád, okt. 18. Nagyrányu betörése színhelye volt az elmúlt napon a Nilgesz-telepen lévő Koszoru utca 16 sz. ház. Itt lakik Muresán Adrián nyugdíjas tisztviselő, akinek lakására alkalmatlan betörő hatolt be és jelentős értékű holmikat lopott el. A betörést csak később vette észre a károsult, amikor megdöbbenve állapította meg, hogy a vakmerő betörő minden értékből kifosztotta.

Azonnal jelentette az esetet a rendőrségben, ahol nyomban bevezették a nyomozást.

Megállapították, hogy a betörő felfeszítette az előszoba ajtaját, majd alkalmatlan felnyitotta a lakosozobát és a szekrényeket, amelyeket nagy hozzáértéssel kutatott át, majd magával vitt egy 14.000 pengő értékű briliáns gyűrűt, 5 méter ruhászövetet, 14 méter imprime selymet, 4 méter ruhahelést, selymet és 5 férfi inget.

A betörő kézrekerítésére szigorú intézkedéseket tett a rendőrség és ellenőrizte a szomszédok nyomonjárását.

A polgármester szabadságon. Nagyvárád, október 18. Dr. Soós István polgármester tegnap délután gépkocsin rövid pihenésre Görömhölytapolcára utazott. Elkísérte őt utjára dr. Hlatky Endre főispán is, aki azonban már kedden hazaérkezik, míg a polgármester valószínűleg a hét végéig Tapolcán marad, ahol nyári szabadsága hátralévő napjait tölti el.

Pályázati segédjegyzői és irnoki állásra. Nagyvárád. Saját tud. A Budapesti Közlöny legújabb száma pályázatot hirdet Kisbárd körjegyzőségénél megüresedett irnoki és Nagyürög körjegyzőségénél megüresedett segédjegyzői állásra. Pályázati határidő a Közlönyben való megjelenéstől számított 15 nap.

Hősi halottak emlékművének leleplezése Szatmárnémetiben. Szatmárnémetiből jelentik: (MTI) Ünnepeles külsőségek között leleplezték le a volt os. és kir. 15-ik huszárezred hősi halottainak emlékművét. A leleplezési ünnepségen Magyarország kormányzóját Csatai Lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter képviselte.

Katolikus nők tiltakozó gyűlése Londonban. Lisszabonból jelentik: (MTI) Londoni jelentés szerint több ezer katolikus nő részvételével vasárnap a katolikus szülők egyesülete tiltakozógyűlést rendezett Londonban azok miatt a javaslatok miatt, amelyek a kormány fehérkönyvében foglaltak a nevelés reformjáról. London valamennyi részének katolikus szervezetei résztvettek a gyűlésen, melynek lefolyása után a résztvevők két és fél kilométer hosszú menetben vonultak a templomokba.

A Nagyvárád és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textil Iparosok szakcsoportja értesíti tagjait, hogy az október havii vásárlási engedélyek kiosztását megkezdte. Elnökség.

Felavatták Gidófalván a Hangya Szövetkezet székházát. Sepsiszentgyörgyről jelentik: (MTI) Vasárnap délelőtt avatták fel a háromszék megyei Gidófalva székely községben a Hangya Szövetkezet székházát. Teleki Béla gr. az EMGE országos elnöke, Bethlen László gróf a Szövetség erdélyi gazdasági szervezete elnöke, Korporics Ede, az erdélyi Hangya elnöke, valamint a fővárosi és vidéki sajtó képviselőinek nagy csoportja is résztvevett az ünnepségen. Sepsiszentgyörgyön a közönség főterén díszkapu előtt a plebános üdvözölte a vendégeket, akiket Gidófalva határában később száz fonyi lovasbandérium várt. Gidófalva főterén ugyanakkor díszkaput állítottak. Tóth Sándor főjegyző mondott köszöntőt. A vendégek tiszteletére ebédeltek. Innen Kézdivásárhelyre mentek a vendégek, ahol az EMGE gazdanapot és állapotjelentést rendezett.

Halálozás. Varga János ny. MÁV főmozdonyvezető, életének 60-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetés kedden, 19-én délután 4 órakor lesz az olasz temető Haller kápolnájában.

Mi van a Hivatalos Lapban. A Budapesti Közlöny legújabb, vasárnapi, 234. számában megjelent rendeletek. Az illetékes miniszterium rendelete a villamosművek biztonsági okokból megkívánó együttműködéséhez szükséges berendezések és vezetékek létesítésére szolgáló járulék megállapítása, a fejeskaposozta árának megállapítása és a kenyérféladag újabb megállapítása tárgyában.

Elmarad a Gyümölcstermelők közgyűlése. A Gyümölcstermelők Biharvármegyei Taggyűlésének folyó hó 20-án tartandó közgyűlése technikai okok folytán elmarad.

Időiglenesen dr. Szabó Lajos református lelkész vette át a szaldobágyi lelkészség vezetését. A szaldobágyi református lelkész halálával megüresedett lelkészség ügyének intézését és a református hívek lelki gondozását időiglenesen dr. Szabó Lajos réji református lelkész vette át. Vasárnap délelőtt az egyházközségi ügyek megbeszélésére presbiteri gyűlést tart Szaldobágyon.

Szemeszer pengő jutalmat tűztek ki a baromfiész lelkészére. A Magyar Tudósító jelenti: A Baromfiészlelők Szövetkezete elhatározta, hogy küzdelmet indít a baromfiészlelők ellen. Erre a célra 20.000 pengőt fordítanak. 10.000 pengőt juttat az Állategészségügyi Intézetnek kísérletek céljaira szükséges anyagok beszerzéséhez, ezen felül ugyancsak 10.000 pengő jutalmat tűzött ki azok számára, akik hatásos és bárki által olcsón beszerezhető gyógyszereket találnak fel a baromfiész ellen.

SZÉKELYHIDON MEGKEZDIK A ZSIDÓBIRTOKOK ÁTVÉTELÉT.

Bihar vármegye közjóléti szövetkezete 19-én Székelyhidra száll ki, hogy átvegye az 5 holdon aluli zsidóbirtokokat. Az átvételt Ováry Gyula, a közjóléti szövetkezet igazgatója és dr. Takács, vármegyei aljegyző végzik. A juttatott birtokokat sokgyermekes kisgazdák kapják, akiknek névsorát a helyi szociális bizottság és a községi előjáróság állította össze.

Gazdasági tárgyalások Románia, Svájc, Svédország és Törökország között. Bukarestből jelentik: (MTI) A román gazdasági sajtó beszámoló arról, hogy jelenleg tárgyalások folynak román részről Sváccal, Svédországgal és Törökországgal száz vagon román élelmiszer kivitele érdekében. Románia ennek ellenében ezekből az országokból mezőgazdasági cikkeket, gépeket, nyeregműt, gyapotot és orvosságot kíván behozni.

Jön! Közeledik!

Száguld felénk a siker szárnyain az

ORIENT EXPRESS

Az ünneplést filmrendező és az ártatlan vidéki fruska mulatságos szerelmes hajszája, az elérhetetlen vágyálom a film körül.
 Főszerepben: Ajtay Andor, Pelsőczy Irén, Csontos, Vaszary, Pethes

Bemutató kedden az **APOLLO-ban**

Hétfőn utoljára:
Az 50 éves férfi

NAGY SIKERREL MUTATKOZTAK BE A RÉTI MŰKEDVELŐK A HEGYI KULTURHÁZBAN. Nagy közönségsikerrel mutatkoztak be tegnap este a Hegyi Kulturházban a réti Ref. Kör műkedvelői. Ötödzsorre mutatják be Géczy István: „Amít az erdő mesél” c. népszínművét. Nagy Lujza, Gyenge József, Gyenge Árpád és Baranya Lajos drámai játéka, valamint M. Nagy Imre és Putnoki István jó humora sok nyiltszíni tappra ragadtatta a zsufolt nözöteret, amelynek sorában dr. Medgyey Ferenc felsőházi tag és Kortmány László, az Erdélyi Párt nagyváradi tagozatának elnöke is helyet foglalt. Előadás után meleg gratulációban részesítették a szereplőket és Kecskés Balázs ref. lelkészt, a rendezőt.

A VELENCEI GAZDAKÖRBE TARTJA EHETI ÉRTEKEZLETÉT A MÉP VÁROSI SZERVEZETE. Nagyvárád. (Saját tud.) A Magyar Élet Pártja Nagyvárád város szervezete szokásos szerdai értekezletét ezen a héten nem a párt központi helyiségében (Kazinczy utca 6. szám) tartja meg, hanem a velencei Gazdakörben. Az értekezleten Hlatky Endre dr., városi főispán, a MÉP városi szervezetének elnöke is résztvesz. Nagy Gusztáv megyei vezetőtitkár kíséretében. A pártvezetőség ezúton kéri a városi szervezet, főként a Velence-városrészi kerületi szervezet tagjait, hogy a szerdán este 7 órakor kezdődő velencei összejövetelen minél nagyobb számban és pontosan szíveskedjenek megjelenni.

A nagyváradi kir. törvényszék P. 5039-1943. szám.

HIRDETMÉNY

A nagyváradi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Nagyvárád város Lévai Tibortól, valamint Laszt Sámuel és Erzebettől a közüzemi székház kibővítése céljából jogerősen kisajátított ingatlanok kártalanítási árának megállapítása tárgyában 1943. évi november hó 15-én délelőtt 11 órakor az 1881. XLI. t.c. 46. §-a alapján szóbeli tárgyalást tart a kir. törvényszék I. emelet 58. sz. szobájában.

Nagyvárád, 1943. évi szept. 29.

Dr. Hoványi, s. k. törvényeséki biro.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Varsány. Nagyon köszönjük a tartalmasságot. Ilyen alakban azonban nem közölhetjük. Szíveskedjék befáradni szerkesztőségünkbe és akkor megbeszéljük a cikkel összefüggő kérdéseket és eszerint át lehet majd küldeni a kért anyagot.

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a legjobb férj, szerető apa, após és nagypapa

Idős Seregi Bálint

MÁV nyugdíjas, életének 63-ik, holdog házasságának 40-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Drága halottunk hült tetemét folyó hó 19-én délelőtt 10 órakor temetjük az olasz temető Haller kápolnájában.

Gyászolják szerető hitvese, gyermekei, veje, menyé és unokája.

Béke lengjen poraj felett!

SPORT

Tartalékosan is megérdemelten győzött a NAC a salgótarjáni oroszlánbarlangban

Magy meglepetések az NB hetedik fordulón

Vaskos meglepetésekkel szolgált a Nemzeti Bajnokság hetedik fordulóján. A tippelők tudománya ismét csődöt mondott, mert egész sereg fordított eredménnyel szolgált a vasárnapi labdarugó viadal. A legelső meglepetést mindjárt a NAC okozta, amikor a salgótarjáni rangalóból győztesen került ki. Hiszen a tartalékos felállítási csapatból a legérmesebb szurkolók is legfeljebb csak döntetlent vártak. Így azonban ismét megerősödött elsőégi pozíciója a legnehezebb gát után, most két tiszta ponttal vezetnek a váradi zöldfehérek. Az igazi meglepetés azonban mégis az Ujpest veresége. A NAC-ot verő lilá-fehérek most már másodszer kapnak ki egymásután.

Nagyvárad—Salgótarján 2:1 (2:0)

Salgótarján, 5000 néző. A mérkőzés iránt szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánult meg. A nézők száma az idei NB I. mérkőzéseken esüseredményt jelent.

Vass Antal játékvezető sipjelére a két csapat a következő összeállításban kezdte meg a küzdelmet:

SalBTC: Nádasdi, Kiss, Simonyi, Bognár, Debreczeni, Szabó, Puskás, Laczko, Vincze, Csuberda, Kovács.

NAC: Vécsei, Mészáros, Ónody, Szegedi, Lóránt, Deményi, Perényi, Barna, Sárvári, Bodola, Tóth III.

Végig heves, izgalmas és nagyiramu mérkőzést vívott a két kiváló együttes. A nagyváradiak az első félidőben szédületes iramot diktálva, erősen leszorították a hazai csapatot, mely a félidő nagyobb részében védekezésre szorított. A második félidő első felében fölénybe került a hazai együttes, de a félidő második felében újra a NAC vette át a játék irányítását és ekkor csak a szerencse és a közvetlen védelem fáradhatatlan működése védte meg a salgótarjániakat a nagyobbarányu vereségtől.

A játék salgótarjáni támadással kezdődik, de mindjárt az első percekben fölényt harcol ki a váradi csapat és ettől kezdve biztosan kézben tartja a játék irányítását. A vezető gólt Bodola szerzi meg a 18-ik percben. (1:0.) A gól után az iram még egy fokozódik és a NAC csatárai szelbnel-szelb akciókat dolgoznak ki. Az újabb góltól azonban sokszor a szerencse, sokszor Nádasdi kapus bravurja menti meg a tarjániakat. A második gólt a váradiak így csak a 40-ik percben érik el. Tóth III. váratlanul átjászta magát Simonyin és Bognáron, majd kicszeleze Nádasdit, a labdát közelről az üres hálóba lötte. A félidő a NAC támadásokkal telt el.

A második félidőben a SalBTC heves támadásokat intéz, de csatárainak munkáját nem kíséri szerencse. Közben a NAC is több veszélves támadással rémitgeti a hazai közönséget. A tarjániak egyetlen góljukat a második félidő 24-ig percében érik el Bognár szabadrugásából, akinek lövése védhetetlenül száll a Vécsei kapujába a 16-os tájékról. A gól után megint a NAC kerülkedett felül, de a jól védekező salgótarjániak

még hozzá tegnap az újonc Szegedi VSC porolt rájuk alaposan s ezzel összesen már hét pontot vesztek s a hetedik helyre szorultak le Zsen-gellérék. A Ferencváros Kolozsvár-tól elszenvedett legújabb veresége már nem is annyira meglepetés mint inkább szomorú, hogy a nagyenerű Eradi ma már csak árnyéka önmagának s az őszi 6 mérkőzése közül hármát már elvesztett. A DiMAV AG most követte el első győzelmét a Szolnoki MAV felett. A szolnokiakra továbbra is rájár a rud, hiszen még a sereghajtó is csak tőlük tud pontot szerezni.

A vasárnapi mérkőzések részletes eredményeit alább közöljük:

megakadályozzák az újabb eredményt. A játék veszélyes NAC támadásokkal ért véget.

A NAC csapata általában kitünő teljesítményt nyújtott, amit a hazai közönség is sokszor megtapsolt. Különösen a csatársor balszárnya mutatott ragyogó formát. A SalBTC-

NMK-Törekvés—Szatmárnémeti VSE 8:1 (3:0)

Vasárnap mind a két NB III. csapatunk az Erzsébet-ligeti pályán játszotta le bajnoki mérkőzéseit. A Törekvés egyre fejlődő játékkal hatalmas gólaránnyal győzött. Listavezető vasutasaink viszont bajnokjelölthöz egyáltalán nem méltó szinten játszottak csak döntetlent tudtak kiharcolni a Nagyvárad AC ellen. A Rhédey-kertben leventéink látják vendégül nagyszalonai bajtársaikat és a NAC III. csapata csatározott a Törekvés II. csapatával. Az eredményeket alább közöljük:

Szabados játékvezető sipjelére a következőképpen álltak fel a csapatok:

Törekvés: Biró, Pintye, Brindás, Bakucz, Roeska, Szabó, Matyi, Papp, Erdélyi, Szilágyi, Turkus.

MÁV—Nagykárolyi AC 0:0 (0:0)

Gyurkovics játékvezető sipjelére így álltak fel a csapatok: MÁV: Kőrödi, Pázmándi, Balk, Ipacs, Elekes, Csiki, Lisztes, Jenci, Szilágyi, Takácsi, Bencze, NAC: Kiss II., Balogh, Szabó, Bende, Farkas, Buduján, Gere, Schnell, Babos, Hrágyel, Nemes.

Mindamellett, hogy a MÁV hal-

ben a közvetlen védelem volt a legjobb.

Egyéb eredmények:

Vasas—Kispest 5:2 (1:1).
KAC—Ferencváros 3:1 (2:0).
Csepel—Gamma 1:1 (1:0).
SzVSE—Ujpest 4:2 (4:1).
Elektromos—BESZKRT 5:2 (2:0).
Ujvidék—DVSC 4:0 (1:0).
DiMAVAG—Szolnoki MAV 3:1 (2:0).

Az NB I állása

Az NB I. hetedik fordulóján után, alább közöljük a bajnoki sorrendet. Érdekes megfigyelni a gólarány szempontjából, hogy a vezető NAC-nak 19:8, míg a sereghajtó DiMAVAG-nak 8:19 a gólaránya, a Vasas pedig 14:14 gólaránnyal tanyáz a középső részen. Az arány tehát tökéletes.

1. Nagyvárad	7	6	0	1	19:8	12
2. Gamma	7	3	4	0	14:10	10
3. SalBTC	7	4	1	2	17:13	9
4. SzVSE	7	3	3	1	15:12	9
5. Kolozsvár	7	4	2	1	16:14	9
6. Kispest	7	4	0	3	23:18	8
7. Ujpest	7	3	1	3	22:13	7
8. Csepel	6	3	1	2	19:13	7
9. Vasas	7	2	3	2	14:14	7
10. Ferencváros	6	3	0	3	16:11	6
11. Ujvidék	7	2	2	3	13:16	6
12. Elektromos	7	2	1	4	12:22	5
13. DVSC	7	1	3	3	7:16	5
14. Szolnok	7	2	0	5	10:16	4
15. BSZKRT	7	0	3	4	16:24	3
16. DiMAVAG	7	1	1	5	8:19	3

SzVSE: Hegedüs, Antal, Puskás, Fazekas, Marossi, Soós, Kuncz, Szabó, Németh, Rentye, Tóth.

A Törekvés egész magas színvonalu játékkal fektette kétvállra szatmári ellenfelét. A Töri minden héten szebb és szebb játékokat mutat be úgy, hogy a tegnapi győzelme alapján megjósolhatjuk, hogy jelentős szerepet fog játszani a bajnokságban. Góllövők: Erdélyi 4, Turkus 2, Papp 1, Szilágyi 11-esből, illetve Puskás. A Törekvés csapata nagyon jól együtt van, kiemelni szinte senkit sem lehet és ez mind Pintye edző lelkes munkájának az eredménye. A szatmáriak közül Puskás rutinos játéka emelkedett ki. Szabados játékvezető jól irányított.

szerecsével játszott, sok nagy helyzetet és egy 11-es is kihagyott, nem elégitett ki a játéka. Szétesők voltak a támadások és így a gyenge ellenfél is ki tudta harcolni a gólnélküli döntetlent.

Gyurkovics játékvezető jól vezette a mérkőzést.

Gróf Széchenyi Ferenc vette át a Nemzeti Sport lapkiadó vállalat vezetését

A „Nemzeti Sport” hétfői száma megható hangon búcsúzik dr. Vadas Gyulától, a sportlapok huszonnégy éven át volt főszerkesztőjétől. Ez a negyedszázad eredményekben igen gazdag volt, a búcsúzó főszerkesztő fanatikus híve, hívtástudata emelte a lapot arra a magaslatra, amelyen ma áll.

Vadas Gyula dr. büszkén tekinthet

vissza a völgybe. — írja a Nemzeti Sport. Dícsősege a célbaért ember dícsősége, aki egy rozzant iróasztalnál kezdte s amikor távozott, Európa egyik legjobban megszervezett szerkesztőségét vehette magáénak.

A Nemzeti Sport lapkiadóvállalat vezetését Széchenyi Ferenc gróf vette át.

Uiságárústó bódé

forgalmas helyen készpénz óvadék ellenében azonnal kiadó.

Cím a kiadóban

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Télikabátot ruhát legjobban vehet, eladhat Molnárnál, Bémer-ter 1. 919

HASZNALT léglát megvételre keressünk, cím a kiadóban. 867

Hordók újak, minden nagyságban kaphatók, Kiss, Szent István-ter 15. 914

Wertheim szekrény három, eladó, Ritók Zsigmond-u. 24. 906

Kombináltsofa, konyha, rekamlar eladó, Verő asztalos, Kapucinus-u. 11. 735

Földigéző báránybőrrel bélelt férfico-csibunda ezer pengőért eladó, Berkovics Ferenc-u. 49. 907

Gyapju takaró vadonutaj eladó, cím a kiadóban. 917

Bélyeggyűjteményt veszek, bélyegzet cserélek, eladok, Szent János-u. 22. 916

Angoraszórt gubancot, bármilyen mennyiséget veszek, Székely, Kapucinus-u. 11. 912

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely ée mindennemü férgek irtását 38 évi gyakorlatlall vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 913

Paragazzal poloskat, molyt, petert mindenből felelősséggel irtja, Csutoras Szilágyi-u. 7. Telefon 14—21. 864

Varrógépjavítás egyévi felelősséggel Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. 902

Kölcson 5 éves 5 és fél százalékos költségmentesen kapható „Hitelbiztosítékkezelés”, Bethlen István-u. 6. 886

Allást nyee

Intelligens keresztény fióküzletvezetőt keresünk, lehetőleg gyakorlatlall, élelmiszer, cukorka eladásban. Irásbeli ajánlatot, fizetési igény megjelölésével kerünk „Óvadék 1000 pengő” jellegre Rudolf Mosséhoz. 902

Házvezetőnőt vidéki gazdaságba felvesz András, Vörösmarty-u. 73. 901

Jól főző szakácsnőt felveszünk jó fizetéssel. All. Tanítónőképző intézet, Kálvin-u. 3. 913

Jugatlan

Akik magánháza, bérháza, birtokot, ezölt, üzleitet, malmot eladni, venni akarnak, keressék fel Popovics Jugatlanközvetítő irodát, Szent János-u. 6. Telefon: 15—67. 807

Elveszett

Elveszett Bartha Lajosné nevére kiállított vásárlási könyv. Megtaláló 10 pengő jutalmat kap. Cím a kiadóban. 911

Elveszett F. 25818. számú Papp György névre kiállított faellenőrzőjegy. Becsületes megtaláló hozza Pece-u. 16. alá. 915

Kiadótulajdonos: SZENT LASZLÓ NYOMDA R. T.

A szerkesztőség felelős: Dr. Papp Árpád

A kiadó vezetője: Dr. Vrágy Jeromos

Készült a Szent László-nyomda z. t. t. körforogógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 8. szám.